

Pacjenci w badaniach

<https://pacjentwbadaniach.abm.gov.pl/pwb/aktualnosci/aktualne-wydarzenia-i-i/3111,31-maja-Swiatow-Dzien-bez-tytoniu.html>
26.06.2025, 10:33

31 maja – Światowy Dzień bez tytoniu

Co roku od 1987 r., 31 maja obchodzimy Światowy dzień bez Tytoniu (ang. World No Tobacco Day), dzień ten ma na celu zwiększanie świadomości na temat szkodliwości palenia tytoniu, przedstawienie praktyk biznesowych firm tytoniowych oraz rozpowszechnienie działań Światowej Organizacji Zdrowia (ang. World Health Organization -WHO) w walce z epidemią tytoniu, tym samym wprowadzając działania zapobiegawcze przed uzależnieniem się od nikotyny.

Wydarzenie to zostało ustanowione przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), która co roku ustala inne hasło wydarzenia by zwracać uwagę na różnorodne aspekty związane z paleniem. Pierwsze obchody w 1988 roku przebiegały pod hasłem - „Tytoń lub Zdrowie: wybierz zdrowie”, w 1995 - „Tytoń kosztuje więcej niż myślisz”, w 2005 - „Pracownicy służby zdrowia przeciwko papierosom”, zaś w 2017 hasło brzmiało - „Tytoń zagrożeniem dla rozwoju.”.

W 2025 roku kampania Dnia bez Tytoniu odbędzie pod hasłem „Demaskowanie atrakcyjności wyrobów tytoniowych i nikotynowych” (ang. Unmasking the appeal), która koncentruje się na przedstawieniu prawdziwych skutków używania wyrobów tytoniowych, podkreśleniu podchwytliwych strategii stosowanych przez przemysł tytoniowy, nikotynowy i pokrewne branże, które starają się uczynić swoje szkodliwe produkty atrakcyjnymi, szczególnie dla dzieci i młodzieży poprzez przykuwające wzrok opakowania i dostępność różnych smaków.

Aby skutecznie walczyć z przemysłem niezwykle ważne jest budowanie świadomości, przeciwdziałanie dezinformacji, prowadzenie programów profilaktycznych oraz badań klinicznych. Programy jak i badania pomogą lepiej zrozumieć mechanizmy uzależnienia a także pozwolą na lepsze i skuteczniejsze działania, dostarczając nie tylko wiedzę o negatywnych skutkach stosowania wyrobów nikotynowych, ale również wsparcie w opracowaniu nowych terapii.

Jednym z obszarów badań klinicznych związanych z tytoniem są nikotynowe terapie zastępcze (ang. NRT – Nicotine Replacement Therapy), czyli metody dostarczania nikotyny bez szkodliwych substancji obecnych w dymie tytoniowym. Celem NRT jest złagodzenie objawów odstawienia i zmniejszenie chęci sięgnięcia po wyrób zawierający nikotynę. Najczęściej stosowane formy NRT to plastry, gumy, pastylki, tabletki podjęzykowe, inhalatory oraz aerozole doustne.

Badania mogą polegać również na ocenie skuteczności np. porównując efektywność plastrów nikotynowych i gum do żucia w procesie rzucania palenia, sprawdzeniu bezpieczeństwa np. stosowania różnych form NRT u pacjentów z określonymi jednostkami chorobowymi czy ocenie skuteczności np. w łączeniu inhalatorów czy aerozoli doustnych z terapią behawioralną.

Badane mogą być również efekty zamiany standardowych papierosów na tytoniowy system grzewczy. Przykładem takiego badania jest badanie prowadzone przez Narodowy Instytut Kardologii im. Stefana kardynała Wyszyńskiego – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, który aktywnie

rekrutuje do badania Wpływ przejścia z papierosów na system podgrzewania tytoniu na progresję miażdżycy naczyń wieńcowych o akronimie SWITCH, które ma na celu ocenę wpływu podgrzewanych i spalanych wyrobów tytoniowych na progresję miażdżycy tętnic u pacjentów z chorobą wieńcową (CAD), którzy nie mogą (nie chcą) rzucić palenia. Więcej o badaniu, kryteriach włączenia, wykluczenia oraz kontakt: [LINK](#)

W Polsce prowadzone jest również Jednoośrodkowe, [randomizowane badanie kliniczne](#)

porównujące skuteczność stosowania cytyzyny w schemacie przedłużonego dawkowania z nikotynową terapią zastępczą u pacjentów z Zespołem Uzależnienia od Nikotyny i Przewlekłą Chorobą Nerek. Celem badania jest ocena skuteczności i bezpieczeństwa niestandardowego schematu leczenia uzależnienia od nikotyny [cytyzyną](#) u pacjentów z przewlekłą chorobą nerek, jak również wykazanie, że cytyzyna w przedłużonym dawkowaniu nie jest mniej skuteczna niż nikotynowa terapia zastępcza. Projekt badania został przygotowany przez Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie - Państwowy Instytut Badawczy i uzyskał finansowanie ze środków ABM w ramach Konkursu na badania head-to-head w zakresie niekomercyjnych badań klinicznych lub eksperymentów badawczych. [LINK](#)

Aby właściwie określić, co i jak badać, należy uzyskać rzetelne dane dotyczące bieżącej sytuacji związanej z wyrobami nikotynowymi w Polsce. Z tego względu Agencja Badań Medycznych prowadzi badanie własne pn.: Analiza rozpowszechnienia i czynników związanych z używaniem wybranych substancji uzależniających w polskiej populacji – NIKO. Celem badania jest zebranie rzetelnych informacji wśród reprezentatywnej grupy polskiej populacji na temat używania nowych wyrobów nikotynowych, takich jak elektroniczne papierosy czy podgrzewany tytoń. Efektem projektu będzie szczegółowy opis używania zarówno tradycyjnych papierosów, jak i nowoczesnych produktów nikotynowych. W 2025 roku Agencja ma na celu uruchomienie badania ilościowego na populacji liczącej 9 tys. osób, analizę danych oraz przygotowanie kompletnego raportu zawierającego wyniki badań jakościowych i ilościowych oraz ich interpretację.

Informacja o przedstawieniu projektu NIKO oraz wstępnych wyników badań jakościowych przez Agencję Badań Medycznych podczas Marie Skłodowska-Curie Symposium on Cancer Research and Care w ośrodku badawczym Roswell Park Comprehensive Cancer Center w Buffalo, USA, które odbyło się w dniach 25-27 września 2024 r.: [LINK](#) Wydarzenie to również było okazją do rozpoczęcia współpracy międzynarodowej w zakresie badań nad nowymi wyrobami nikotynowymi.

Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony 31 maja, to doskonała okazja, by pamiętać o roli badań klinicznych w walce z nałogiem tytoniowym. Badania te są kluczowe w opracowywaniu skutecznych metod leczenia, a także w zapobieganiu inicjacji palenia, zwłaszcza wśród osób młodszych. Zwiększenie świadomości na temat szkodliwości wyrobów nikotynowych nie tylko zmniejszy ilość osób czynnie palących, ale także poprawi jakość życia wielu osób, które walczą z tym nałogiem. Udział w badaniach klinicznych może być cenną możliwością dla osób pragnących rzucić palenie, oferując dostęp do nowoczesnych terapii oraz wsparcie specjalistów.

W celu wyszukania aktualnie prowadzonych badań klinicznych zachęcamy do skorzystania z dostępnych wyszukiwarek badań klinicznych: [LINK](#)

**Znalezienie badania klinicznego nie gwarantuje zakwalifikowania się do udziału w nim. W celu sprawdzenia możliwości udziału w badaniu klinicznym należy skontaktować się z danym ośrodkiem badawczym, a następnie przejść proces kwalifikacji do danego badania.*

Bibliografia:

- <https://www.who.int/campaigns/world-no-tobacco-day>
- <https://leki.pl>
- <https://ichgcp.net/pl>
- <https://www.who.int/>
- <https://abm.gov.pl/pl/aktualnosci/2619,Badanie-wlasne-ABM-nad-uzywaniem-substancji-uzalezniajacych.html?search=272691594>
- <https://pacjent.gov.pl/program-profilaktyczny/program-profilaktyki-chorob-odtytoniowych>
- <https://jakrzucicpalenie.pl/>

Autorka: Milena Ławrów

Informacje zawarte w artykule mają charakter ogólny i są zgodne z przepisami oraz wiedzą obowiązującymi w momencie publikacji. W związku z możliwością zmiany przepisów prawnych, należy upewnić się, że nie zostały wprowadzone nowe regulacje, które mogą wpłynąć na przedstawione informacje.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)